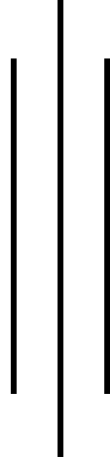
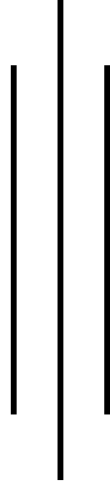

कापी तथा नोटवुक उद्योग

औद्योगिक स्कीम

- परिचय र प्राविधिक पक्ष
- आर्थिक पक्ष

नेपाल सरकार
उद्योग मन्त्रालय
घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
त्रिपुरेश्वर

कापी तथा नोटबुक उद्योग

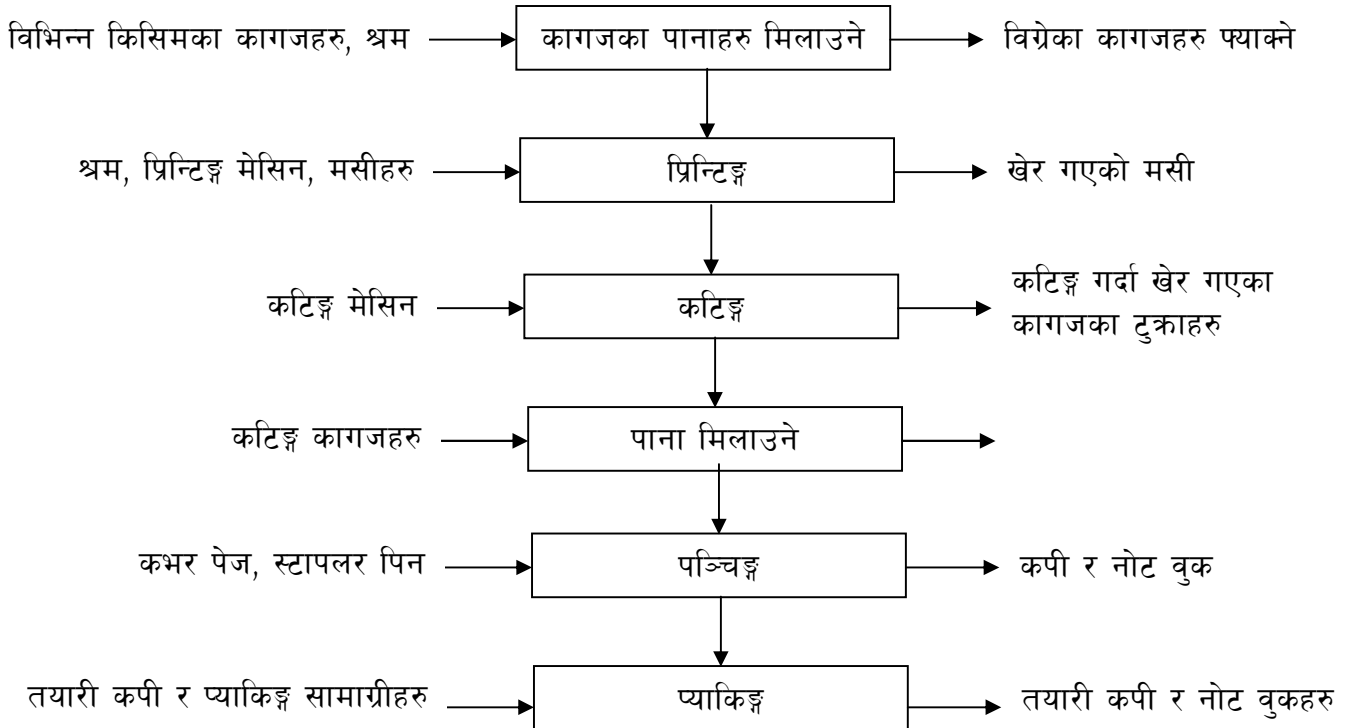
परिचय

दैनिक व्यवहारमा कोरा कागजबाट मात्र काम टर्दैन । कापी, प्याड, फाइल रजिष्टर इत्यादिको पनि आवश्यकता पर्दछ । चिट्ठी पत्र गर्न, लेखा राख्न, दर्ता चलानी एवं तथ्यांकको निमित्त बन्द गरी पठाउन यिनीहरूको आवश्यकता पर्दछ । कापी तथा रजिष्टर उद्योग जहाँ कहीं पनि संचालन गर्न सकिन्छ तर विद्युत उपलब्ध हुने स्थानमा आजकालको आधुनिक मेशीन प्रयोग गर्न पाइने हुँदा उत्पादन गुणस्तरको बन्न सक्छ । स्कूल कलेज घर तथा सरकारी कार्यालयमा कापी र रजिष्टरको अत्याधिक माग छ । यसै परिपूर्तिको निमित्त कापी तथा रजिष्टर उद्योग खास गरी शहरी क्षेत्रमा विकसित गर्न सकिन्छ ।

बस्तु उत्पादन प्रकृया:

१. आवश्यकता अनुसार(तौल, किसिम)को रिम कागजहरु ल्याउने
२. कागजमा आवश्यकता अनुसार प्रिन्टिङ्ग गर्ने (लाइनहरु)
३. कागजका पानाहरुलाई आवश्यक नापमा काट्ने
४. कभर पेज प्रिन्ट गरी राख्ने
५. आवश्यक पानाहरुको संख्या मिलाई पञ्चिङ्ग गर्ने,
६. आवश्यक परिमाणमा प्याकिङ्ग गर्ने

उत्पादन प्रकृया प्रवाह (Flow chart)

वातावरणीय पक्ष

प्रदुषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदुषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	निस्कासन हुने बस्तुहरु	रोकथामका उपायहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	प्रयोग नभएका कागजका पाना तथा प्याकिगं सामग्रीहरु	जलाएर नष्ट गर्नुपर्ने र प्याकिङ्ग सामग्रीहरु सुरक्षित रूपले विसर्जन गर्नु पर्ने ।
२	तरल खेर पदार्थ	सफा गर्न प्रयोग भएको पानी र मसीहरु	खाल्डामा जम्मा गरी सफा पानी मात्रै बाहिर पठाउने
३	ध्वनी प्रदुषण	प्रिन्टिङ्ग र कटिङ्ग तथा अन्य मेशिनहरुको आवाजले हल्का ध्वनी प्रदुषण हुने देखिन्छ ।	मेशिनहरुको समय समयमा मर्मत, लुब्रिकेशन गर्ने, ध्वनीकम गर्ने साधानहरु प्रयोग गर्ने
४	वायु प्रदुषण	त्यस्तो असर पर्ने केमिकलहरु प्रयोग हुने नभएकोले वायु प्रदुषण हुदैन ।	

सरसफाई

उत्पादनस्थल को दैनिक दुई पटक फिनाएल पानीले सरसफाई गर्नु पर्छ । मेशिन औजारहरुलाई प्रयोग गरेर काम समाप्त भएपछी सफा गरी औजारहरु सुरक्षित तरिकाले निर्दिष्ट स्थानहरुमा राख्नु पर्छ । फोहर मैलालाई तोकेको स्थानमा विसर्जन गर्नुपर्छ ।

कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरुलाई आवश्यक मात्रामा र समय समयमा मास्क, पन्जा, एप्रोन तथा टोपी दिनुपर्छ । कामदारहरुलाई काम गर्ने मेशिन र प्रकृयाबारे जानकारी समय समयमा गराउनु पर्छ । कामदारहरुको स्वास्थ्य परीक्षण वर्षमा कम्तीमा एक पटक गराउनु पर्छ । बढी भारी सामान ओसार पसार गर्नु परेमा उर्पयुक्त गाडा वा साधनको प्रयोग गर्नुपर्छ । आवश्यक मात्रामा प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु उत्पादन स्थलमा हरसमय राख्नु पर्दछ । कामदारहरुलाई स्वास्थ्य वा काम गर्दा लागेका अप्ठ्यारा बारे समय समयमा अन्तरक्रिया गरी पृष्ठपोषण लिनुपर्छ र आवश्यक सुधारहरु गर्नुपर्छ ।

ध्वनी प्रदुषण:

यस किसिमको उद्योगमा खासै ध्वनी प्रदुषण हुदैन । तर प्रिन्टिङ्ग र कटिङ्ग तथा अन्य मेशिनहरुको आवाजले हल्का ध्वनी प्रदुषण हुने देखिन्छ । उत्पन्न हुने ध्वनीले कसैलाई असर गरेको लागेमा इयर प्लग दिनु पर्छ ।

ट्रेनिङ्गः

१. कामदार कर्मचारीहरूलाई काममा लगाउनु भन्दा पहिला तीनलाई कार्यस्थल देखाई प्रयोग हुने मेशिन र प्रकृया बारे जानकारी तथा तहां रहेका सम्भावित जोखिम तथा असरहरू बारे जानकारी दिनु पर्छ ।
२. उद्योगमा विद्यमान जोखिमहरूबारे जानकारी दिएपछि त्यसबाट बच्ने उपाय तथा प्रयोग गर्ने साधनहरू र केही भएमा के के गर्ने र कसलाई सम्पर्क गर्ने जानकारी समेत दिनुपर्छ ।
३. नयां कामदारहरूलाई तीनले गर्नु पर्ने कार्यको जानकारी गराई पुरानाको निर्देशन अन्तर्गत राखी ट्रेनिङ्ग दिई केही समय कार्य गराउनु पर्छ ।
४. कामदारहरूलाई वर्षमा कम्तीमा दुई पटक उर्पयुक्त , उत्प्रेरणा दिने खालका आवश्यक विषयका ट्रेनिङ्गहरू दिनु पर्छ ।
५. सबै कामदारहरूलाई प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम दिनु पर्छ ।
६. कामदारहरूलाई नयां प्रकृया वा मेशिनहरूबारे बेला बेलामा आन्तरीक वा बाह्य तालिम दिनु पर्छ ।

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाः

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाबाट बच्न र बचाउन उद्योगस्थलमा पर्याप्त र उपर्युक्त स्थानहरूमा अग्नी निवारक यन्त्र (Fire Extinguisher) तथा बालुवा र आगो निभाउन प्रयोग हुने भाडांहरू तथा उपकरणहरू राख्नु पर्छ । सबै कामदारहरूलाई अग्नी निवारक यन्त्रहरू प्रयोग गर्न सिकाउनु पर्छ । विद्युतीय लाइनहरू (electrical wirings) को चेकजाचं ६ - ६ महीनामा गर्नु पर्छ, प्रयोग हुने विद्युतिय स्विचहरू औद्योगिक किसिमका (spark proof) र पर्याप्त क्षमताका हुनुपर्छ ।

१ परियोजनाको नाम

कपी/नोट बुक उद्योग

२ वार्षिक उत्पादन क्षमता

कपी	५३००००	गोटा
-----	--------	------

३ कारखाना स्थापना हुने स्थान

शहरी क्षेत्रहरू र आसपासका यातायात, विद्युत, सुलभ क्षेत्र

४ वार्षिक काम गर्ने समय

दैनिक ८ घण्टा, वार्षिक ३०० दिन

५	कुल पूँजी लगानी		५,४७९,०००।००
	क) चालु पूँजी	२,०००,०००।००	
	ख) स्थिर पूँजी	३,४७९,०००।००	

६	वित्तिय संस्थाबाट ऋण		३,२८७,४००।००
	क) दिर्घकालिन ऋण	२,०८७,४००।००	
	ख) अल्पकालिन ऋण	१,२००,०००।००	

७	मुनाफाको प्रतिफल प्रतिशतमा		२०
	क) कुल पूँजी लगानीमा	२०	

८	पार विन्दु		
	क) प्रतिशतमा		५६
	ख) मूल्यमा		५,९४९,९४५।४९

९	मुनाफा		९,९९५,६४८।००
	क) वार्षिक आम्दानी	९०,६००,०००।००	
	ख) वार्षिक खर्च	९,४८४,३५२।००	

१०	रोजगारी	जनामा	जम्मा	१४
----	---------	-------	-------	----

कपी/नोट बुक उद्योग

शहरी क्षेत्रहरू र आसपासका यातायात, विद्युत, सुलभ क्षेत्र

औद्योगिक स्कीम

स्थिर पूँजी विवरण		परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	८८०,०००।००
१	जग्गा ०।५ रोपनी	४	आना	२०००००	८००,०००।००	
	जग्गा विक्रस	८००,०००।००	प्रतिशत	१०	८०,०००।००	

२	निर्माण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	७०४,०००।००
क)	कारखाना (सेड)	६००	वर्गफिट	७००	४२०,०००।००	
ख)	गोदाम घर	२००	वर्गफिट	७००	१४०,०००।००	
ग)	कार्यालय घर	१००	वर्गफिट	८००	८०,०००।००	
घ)	विद्युतिकरण				६४,०००।००	

३	मेशिन औजार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	१,७२०,०००।००
क)	Rulling Machine	२	गोटा	७५,०००	१५०,०००।००	
ख)	Paper Cutting Machine 32"	२	गोटा	१२५,०००	२५०,०००।००	
ग)	Stitching Machine	२	गोटा	३५,०००	७०,०००।००	
घ)	Offset Printing Machine	१	गोटा	१,२००,०००	१,२००,०००।००	
ङ)	Miscellaneous	१	गोटा	३५,०००	५०,०००।००	

४	फर्निचर तथा फिक्वर अफिस इकुप्पमेन्ट					१००,०००।००
५	उद्योग लगानी हुनु पूर्व खर्च					५०,०००।००
६	तथा उद्योग संचालन हुन अघिको खर्च					२५,०००।००

७	कुल स्थिर पूँजी					३,४७९,०००।००
	चालु पूँजी विवरण		परिमाण	एकाई	जम्मा	२,०००,०००।००
क)	कच्चा माल मौज्जात		२५	दिन	५४९,६६६।६७	
ख)	प्रशोधनमा रहने		२	दिन	५८,३०५।२७	
ग)	तैयारी माल मौज्जात		१५	दिन	४३७,२८१।५०	
घ)	उधरो विक्ति दिन		३३	दिन	९६२,७३८।५७	
	चालु पूँजी लगानी				२,०००,०००।००	

कुल पूँजी लगानी	५,४७९,०००।००
कुल स्थिर पूँजी लगानी	३,४७९,०००।००
कुल चालु पूँजी लगानी	२,०००,०००।००

वार्षिक उत्पादन खर्च

स्थिर खर्च

१	हास कट्टी	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२२७,२००।००
क)	भवन	७०४,०००।००	प्रतिशत	५	३५,२००।००	
ख)	मेशिन औजार	१,७२०,०००।००	प्रतिशत	१०	१७२,०००।००	
ग)	फर्निचर फिक्वर	१००,०००।००	प्रतिशत	२०	२०,०००।००	
घ)	सवारी साधन		प्रतिशत	१५		

२	विमा १ प्रतिशतले (स्थिर मुल्यमा जग्गाको मुल्य बाहेक)					२५,९९०।००
---	--	--	--	--	--	-----------

३	ब्याज दिर्घकालिन ऋण	२,०८७,४००।००	प्रतिशत	१३	२७१,३६२।००	२७१,३६२।००
---	---------------------	--------------	---------	----	------------	------------

४	अप्रत्यक्ष कर्मचारी	परिमाण	एकाई	दर	वार्षिक	
क)	ब्यवस्थापक	१	जना	१८०००	२१६०००	६३९,६००।००
ख)	लेखापाल	१	जना	१००००	१२००००	
ग)	स्टोर किपर कम सेल्स म्यान	१	जना	८०००	९६०००	
घ)	पाले पियन	१	जना	५०००	६००००	
	उत्प्ररणा भत्ता, थप भत्ता				१४७६००	

५	कार्यालय खर्च					२४४,०००।००
क)	मसलन्द छुपाई अफिस समान				२०,०००।००	
ख)	भत्ता परिवहन				५०,०००।००	
ग)	मर्मत संभार				२५,०००।००	
घ)	दस्तुर महशुल				१०,०००।००	
ड)	भैपरी तथा अन्य				२५,०००।००	
च)	स्थिर विद्युत खर्च	५०	केभिए	१९०	११४,०००।००	

६	लेखा परिक्षण					१५,०००।००

७	कूल स्थिर खर्च					१,४२३,१५२।००

चल खर्च विवरण

८	कच्चा माल	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	६,५००,०००।००
क)	राईटिङ्ग एण्ड प्रिन्टिङ्ग पेपर ६० GSM	६०,०००	के. जी.	१००	६,०००,०००।००	
ख)	पिन्टिङ्ग इंक				१००,०००।००	
ग)	गम				१५०,०००।००	
घ)	स्टापल्स				५०,०००।००	
ड)	प्याकिजिङ्ग सामग्री				२००,०००।००	
		६००००				

९	प्रत्यक्ष कामदार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	६,४८,०००।००
क)	रुलिङ्ग वर्कर	१	जना	१५,०००।००	१६०,०००।००	
ख)	स्टिचिङ्ग वर्कर	२	जना	८,०००।००	१९२,०००।००	
ग)	अर्धदक्ष कामदार	३	जना	६,०००।००	२१६,०००।००	
घ)	अदक्ष कामदार	४	जना	५,०००।००	२४०,०००।००	
		१०	जना			

१०	उत्पादन तथा अन्य खर्च	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	६७३,२००।००
क)	विद्युत	९,६०००	युनिट	६।७	६४३,२००।००	
ख)	पानी				१५,०००।००	
ग)	मर्मत सम्भार				१०,०००।००	
घ)	जगेडा पार्ट पूजा आदी				५,०००।००	

११	ब्याज अल्पकालिन ऋण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२४०,०००।००
		१,२००,०००।००	प्रतिशत	१५	१८०,०००।००	

१२	कुल चल खर्च					८,०६९,२००।००
----	-------------	--	--	--	--	--------------

१३	कुल वार्षिक उत्पादन खर्च					९,४८४,३५२।००
----	--------------------------	--	--	--	--	--------------

	आम्दानी विक्री विवरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	१०,६००,०००।००
क)	कपी/नोटबुक	५,३००००	गोटा	२०।००	१०,६००,०००।००	

मूनाफा						१,११५,६४८।००
वार्षिक बिक्रीबाट आम्दानी						१०,६००,०००।००
वार्षिक उत्पादन खर्च						९,४८४,३५२।००

ljlQo ljZn]if0f emns

पार विन्दु						
पार विन्दु प्रतिशतमा						५६
पार विन्दु मूल्यमा						५,९४९,९४५।४९
कच्चा मूल्य १० प्रतिशत बढेमा						
कच्चा मूल्यको मूल्य						७,९५०,०००।००
कुल चल खर्च						८,७९९,२००।००
कुल स्थिर खर्च						१,४२३,९५२।००
विक्रीबाट आम्दानी						१०,६००,०००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा					७५
पार विन्दु कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत घटेमा						
कच्चा मूल्यको मूल्य						५,८५०,०००।००
कुल चल खर्च						७,४९९,२००
कुल स्थिर खर्च						१,४२३,९५२।००
विक्रीबाट आम्दानी						१०,६००,०००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा					४५
प्रतिफल विश्लेषण						
लगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा					२०
स्वलगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा					४९

नगद प्रवाह विश्लेषण

वर्ष	वार्षिक उत्पादन क्षमता प्रतिशतमा	विक्रीबाट आम्दानी
१ वर्ष	५०	५,३००,०००।००
२ वर्ष	६०	६,३६०,०००।००
३ वर्ष	७०	७,४२०,०००।००
४ वर्ष	८०	८,४८०,०००।००
५ वर्ष	९०	९,५४०,०००।००